

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.588/2023/10.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Domonyai Alexa, a tanács elnöke
Dr. Tuba István Krisztián, előadó bíró
Dr. Gimesi Ágnes, bíró
Dr. Kardos Andrea, bíró
Dr. Schmidt Péter, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2024. január 16.
Az ügy tárgya: közokirat-hamisítás büntette
Terhelt(ek): Terhelt1

Elsőfok: Szegedi Járásbíróság, 23.Bpk.1028/2022/4., büntetővégzés, tárgyalás mellőzése, 2022. szeptember 22. (jogerő: 2023. január 13.)
Másodfok: -

Az indítvány előterjesztője: Csongrád-Csanád Vármegyei Főügyészség

Rendelkező rész

A Kúria a közokirat-hamisítás büntette miatt Terhelt1 ellen folyamatban volt büntetőügyben a Csongrád-Csanád Vármegyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szegedi Járásbíróság 23.Bpk.1028/2022/4. számú büntetővégzését hatályon kívül helyezi és a járásbíróságot új eljárás lefolytatására utasítja.

A Kúria elrendeli a terhelt által bűnügyi költség címén esetlegesen befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori kamatával együtt a befizető terhelt részére történő visszatérítését.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 47.943 (negyvenhétezer-kilencszáznegyvenhárom) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Szegedi Járásbíróság a 2022. szeptember 22. napján meghozott 23.Bpk.1028/2022/4. számú büntetővégzésével Terhelt1 terheltet bűnösnek mondta ki közokirat-hamisítás büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 342. § (1) bekezdés b) pontja]. Ezért őt Magyarország területéről történő egy év időtartamú kiutasításra ítélte, valamint rendelkezett a lefoglalt bűnjelről és a bűnügyi költség viseléséről is.

[2] Tárgyalás tartását az ügyben nem kérték, ekként a büntetővégzés 2023. január 13. napján jogerőre emelkedett, a bíróság a jogerős büntetővégzést 2023. február 9. napján kézbesítette az ügyészség részére.

[3] **II.** A bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozatával szemben a Csongrád-Csanád Vármegyei Főügyészség 6.B.313/2023/4. számon, 2023. május 8. napján terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, amelyben a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 648. § a) pontja, illetve a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont, ba) alpont II. fordulatát jelölte meg felülvizsgálati okként.

[4] Indítványában kifejtette, hogy a büntetővégzés meghozatalának és jogerőre emelkedésének időpontjában hatályos Btk. 59. § (3) bekezdése szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával, valamint Magyarország területén letelepedettként vagy bevándoroltként tartózkodási joggal rendelkező személlyel szemben kiutasításnak csak olyan bűncselekmény elkövetése miatt lehet helye, amely öt évi vagy azt meghaladó tartamú szabadságvesztéssel büntetendő. A terhelt bolgár – ezáltal európai uniós – állampolgárként a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény 1. § (1) bekezdés a) pontja alapján a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy. A terhére rótt bűncselekmény pedig három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[5] Álláspontja szerint – kiutasítás helyett – a bűncselekmény tárgyi súlyára és a közokirat-hamisítás büntetékének a Csongrád-Csanád Vármegyében a 2/2017. (IX.21.) Szegedi Törvényszék Büntető Kollégiumának állásfoglalása alapján megállapítható elszaporodott jellegére tekintettel a terhelttel szemben a pénzbüntetés lehet szükséges és arányos büntetés, figyelemmel a Btk. 50. § (1) és (3) bekezdésében, valamint a Btk. 33. § (4) bekezdésében foglaltakra is.

[6] Mindezek alapján, a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja szerint indítványozta, hogy a Kúria a Szegedi Járásbíróság 23.Bpk.1028/2022/4. számú büntetővégzését a terhelt terhére változtassa meg, a vele szemben kiszabott egy év, Magyarország területéről történő kiutasítást

mellőzve a terhelttel szemben pénzbüntetést szabjon ki, egyebekben a büntetővégzést hatályában tartsa fenn.

[7] A Legfőbb Ügyészség BF.622/2023/5. számú átiratával a Csongrád-Csanád Vármegyei Főügyészség felülvizsgálati indítványát – indokaival egyetértve – fenntartotta azzal, hogy az nem tekinthető a terhelt terhére irányulónak, mert a Be. 595. § (4) bekezdés b) pontja szerint a pénzbüntetés a kiutasítás büntetésnél nem súlyosabb.

[8] A Legfőbb Ügyészség indítványozta, hogy a Kúria a Szegedi Járásbíróság 23.Bpk.1028/2022/4. számú büntetővégzését a Be. 648. § a) pontja, illetve a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont, ba) alpontjának II. fordulataiban írt okból, a Be. 662. § (2) bekezdés b) pont II. fordulata alapján a büntetés kiszabása körében változtassa meg, a terhelttel szemben a kiutasítást mellőzve pénzbüntetést szabjon ki, egyebekben a büntetővégzést hatályában tartsa fenn.

[9] **III. A felülvizsgálati indítvány alapos.**

[10] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelynek a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt is helye van [Be. 648. § a) pont].

[11] Az ügyészség a terhelt terhére és javára is jogosult felülvizsgálati indítványt előterjeszteni [Be. 651. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pont]. A Csongrád-Csanád Vármegyei Főügyészség a terhelt terhére szólnak terjesztette elő a felülvizsgálati indítványt, míg a Legfőbb Ügyészség azt azzal „pontosította”, hogy az nem irányul a terhére. A Kúria mindenekelőtt ebben a kérdésben döntött, mivel az eljárási határidőt és egyéb eljárási jogosultságokat is érint.

[12] A Legfőbb Ügyészség – az irányadó kúriai gyakorlatra is utalva – helyesen foglalt állást akként, hogy a felülvizsgálati indítvány ténylegesen nem irányul a terhelt terhére.

[13] A Be. 651. § (1) bekezdése alapján a terhelt terhére irányuló felülvizsgálati indítvány benyújtására kizárólag az ügyészség jogosult. A terhelt terhére irányul az indítvány, ha a bűnösségének megállapítására, bűncselekményének súlyosabb minősítésére, a büntetésének súlyosítására, illetve a vele szemben büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél súlyosabbnak a megállapítására, vagy az ilyen intézkedés helyett büntetés megállapítására irányul [Be. 595. § (2) bekezdés]. A jelen esetben a felülvizsgálati indítvány a jogerős határozatban foglalt helyett más büntetés kiszabására irányult, ezért a súlyosítási tilalom értelmezése szükségessé vált.

[14] A súlyosítási tilalomba ütköző, konkrétan ki nem szabható büntetésekről, nem alkalmazható intézkedésekről a súlyosítási tilalom tartalmát meghatározó Be. 595. § (4) bekezdése taxatív felsorolást ad. Mindaz, ami nem ütközik az e törvényhely által felsorolt esetekbe, az kiszabható, illetve alkalmazható, függetlenül attól, hogy – jóllehet, nem sérti a súlyosítási tilalmat – adott esetben a terheltre nézve hátrányosabb lehet (a Be. hatálya alatt is irányadóan: EBH 2018.B.14.I.).

[15] A Btk. 342. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntette három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[16] A Btk. 33. § (4) bekezdése szerint, ha a bűncselekmény büntetési tételének alsó határa nem éri el az egy év szabadságvesztést, szabadságvesztés helyett elzárás, közérdekű munka, pénzbüntetés, foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás, kitiltás, sportrendezvények látogatásától való eltiltás vagy kiutasítás, illetve e büntetések közül több is kiszabható. A kiutasítás és a pénzbüntetés tehát mindennemű differenciálás nélkül áll egy sorban.

[17] A Be. 595. § (4) bekezdés b) pontjára figyelemmel a kiutasításhoz képest a felülvizsgálati indítvány szerinti pénzbüntetés nem minősül súlyosabb büntetésnek, azzal egy

sorban áll. Súlyosabb akkor lenne, ha az indítvány kiutasítás mellett irányulna – további – büntetés kiszabására [Be. 595. § (4) bekezdés e) pont].

[18] A felülvizsgálati indítvány tehát nem irányul a terhelt terhére, így határidőhöz sem kötött [Be. 652. § (3) bekezdés].

[19] A Kúria a felülvizsgálati indítványt – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – tanácsulésen bírálja el [Be. 660. § (1) bekezdés]. A Kúria a felülvizsgálati indítványról nyilvános ülésen határoz, ha a terhelt vagy a védő a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány kézbesítésétől számított nyolc napon belül ezt indítványozta, vagy ezt a tanács elnöke egyéb okból szükségesnek tartja [Be. 660. § (2) bekezdés a), b) pont].

[20] A fentiek szerint a felülvizsgálati indítvány nem irányult a terhelt terhére, a tanács elnöke pedig nyilvános ülés kitűzését az ügyben nem tartotta szükségesnek, ezért a Kúria a felülvizsgálati indítványról tanácsulésen döntött.

[21] A törvény tételesen megjelöli azokat az okokat, amelyekre hivatkozással e rendkívüli jogorvoslatnak helye van. A felülvizsgálatot megalapozó büntető anyagi jogsértéseket a Be. 649. § (1) bekezdése, az eljárási szabálysértéseket e törvényhely (2) bekezdése határozza meg.

[22] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulat ba) alpontja szerint, a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.

[23] Az ítéletben kiszabott büntetés önmagában akkor törvénysértő, ha bűncselekmény minősítéséhez tartozó büntetési nemre, büntetési tételre, valamint a büntetés végrehajtásának felfüggeszthetőségére vonatkozó mérlegelést nem tűrő rendelkezéseket sérti (BH 2015.180.). Törvénysértő tehát az a büntetés, amelynek kiszabását az adott bűncselekmény miatt, az adott terhelttel szemben a törvény tételesen kizárja. Nem tekinthető ugyanakkor önmagában törvénysértőnek az olyan büntetés, ami az ügyben a terhelttel szemben az adott bűncselekmény miatt – akár az enyhítő szakasz alkalmazásával – kiszabható (BH 2021.303.).

[24] A Btk. 59. § (3) bekezdése értelmében a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személlyel szemben kiutasításnak csak olyan bűncselekmény elkövetése miatt lehet helye, amely 5 évi vagy ezt meghaladó tartamú szabadságvesztéssel büntetendő. A törvény tehát a kiutasítás kiszabását egy bizonyos személyi körben, csekélyebb tárgyi súlyú bűncselekmény esetén kötelező, mérlegelést nem tűrő szabállyal kizárta.

[25] A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek körét a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény, a letelepedettként vagy bevándoroltként tartózkodási joggal rendelkezők körét pedig a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény tartalmazza (a Btk. törvényjavaslat indokolása).

[26] Az iratok alapján megállapítható, hogy a terhelt bolgár állampolgár, és mint ilyen, a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező Magyarországon a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény 1. § (1) bekezdés a) pontja alapján. E törvényhely szerint ugyanis Magyarország biztosítja a szabad mozgás és tartózkodás jogának gyakorlását – többek között – az Európai Unió tagállama állampolgárának. Bulgária pedig 2007. január 1. napjától az Európai Unió tagállama, ezért állampolgára Magyarországon a szabad mozgás és tartózkodás jogával – a törvény erejénél fogva – rendelkezik.

[27] A felülvizsgálati indítvánnyal támadott büntetővégzésben a terhelttel szemben megállapított bűncselekmény a Btk. 342. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző és aszerint

minősülő közokirat-hamisítás büntette, amelynek büntetési tétele három évig terjedő szabadságvesztés.

[28] A támadott határozatnak a büntetésre vonatkozó rendelkezése tehát anyagi jogi szabályt sért, a Btk. 59. § (3) bekezdésének törvényes alkalmazásával ugyanis a bíróság – az adott bűncselekmény miatt – a terhelttel szemben kiutasítás büntetést sem önállóan, sem más büntetés mellett nem szabhatott volna ki.

[29] A Kúria a hivatalból lefolytatott vizsgálata [Be. 659. § (6) bekezdés] alapján a felülvizsgálatot megalapozó egyéb eljárási szabálysértést [Be. 649. § (2) bekezdés] nem észlelt.

[30] A felülvizsgálati indítvány alapján a Kúria felülbírálati jogköre kiterjed – a felülvizsgálati indítványban foglaltak szerint – a jogerős határozat megváltoztatására, a kiutasítás büntetés helyett pénzbüntetés kiszabására is, a törvénysértés kiküszöbölése érdekében [Be. 662. § (2) bekezdés b) pont].

[31] Ugyanakkor ezen reformációs döntési jogkör mellett adott a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontjában írt kasszációs jogkör, mely alapján a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot hatályon kívül helyezi, és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot új eljárásra utasítja, ha a Be. 662. § (1) vagy (2) bekezdése szerinti határozat meghozatala az ügyiratok alapján nem lehetséges.

[32] A Kúria következetes gyakorlata szerint a büntetővégzés (Bfv.III.1483/2021/8., Bfv.III.813/2021/15., Bfv.II.647/2020/7., Bfv.I.1452/2022/6.), illetve rövidített indokolással ellátott ítélet esetén (Bfv.III.991/2019/6.) a büntetést érintő felülvizsgálati ok megvalósulása a jogerős határozat hatályon kívül helyezését eredményezi.

[33] Ugyanis a rövidített indokolással ellátott büntetővégzés nem tartalmazza azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a büntetőjogi joghátrány meghatározásakor figyelembe vett és értékelt, így azok a Kúria számára nem ismerhetők meg. Ebből következően kizárólag a megismételt elsőfokú eljárásban lehetséges a terhelt javára és terhére szóló mindazon körülmények vizsgálata, amelyek figyelembevételével a törvényes büntetőjogi joghátrány meghatározható.

[34] Másrészt a megismételt eljárásban érvényesülhet a terhelt rendes jogorvoslathoz fűződő érdeke is, ami a vagyoni joghátránnyal nem járó kiutasítás helyett kiszabott pénzbüntetéssel kapcsolatban nem teljesülne.

[35] IV. Mindezek alapján a Kúria – a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen – a megtámadott határozatot a Be. 663. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

[36] A Kúria a Be. 663. § (3) bekezdése szerinti utasításként írja elő, hogy a bíróság a megismételt eljárásban – a terhelt bűnösségének ismételt megállapítása esetén – a bünteteskiszabási körülményekre tekintettel, a Btk. kötelező előírásainak megfelelő büntetést szabjon ki.

[37] A Be. 856. § (1) bekezdés a) pontja szerint a bűnügyi költséget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával együtt a terheltnek vissza kell téríteni, ha a rendkívüli jogorvoslat folytán a jogerős ügydöntő határozatot a bíróság hatályon kívül helyezte és megismételt eljárást kell lefolytatni. A Be. 856. § (3) bekezdése értelmében, az (1) bekezdés is irányadó vagyoneklóbzás esetén azzal, hogy a vagyoneklóbzás alá eső vagyont elsősorban természetben kell visszaadni. Ha ez nem lehetséges, vagy a vagyoneklóbzás pénzüsszegre vonatkozott, a vagyoneklóbzáskor irányadó forgalmi értéket vagy pénzüsszeget alapul véve, annak visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori kamatával növelt összegét kell visszatéríteni.

[38] A visszatérítést felülvizsgálat esetén a Be. 857. § (1) bekezdése szerint a Kúria rendeli el.

[39] A Kúria az ügyben öttagú tanácsban járt el [a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdés, a Kúria ügyelosztási rendje IV.6. pont].

[40] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. január 16.

Dr. Domonyai Alexa s.k. a tanács elnöke, Dr. Tuba István Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró